

**СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ
СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР**

Предлог

**ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ
РЕПУБЛИЧКОГ ОДБОРА СИНДИКАТА НАУКЕ
(За период 2020 – 2025)**

Београд, јун 2020. године

Програмом рада у наредном петогодишњем мандату активности Републичког одбора Синдиката науке (РОС науке) биће усмерене на превазилажењу проблема научноистраживачког рада и запослених у институтима који су произишли из неадекватног законског регулисања науке као јавне службе у институтима и статуса запослених истраживача. Усвајањем Закона о науци и истраживањима, Закона о Фонду за науку и Закона о запосленима у јавним службама створени су услови да научноистраживачка делатност и запослени истраживачи у институтима добију исти статус као и друге јавне службе. Међутим, у остваривању тих права има још увек великих проблема у смислу адекватног и потпуног интегрисања научноистраживачког рада у институтима са Законом о запосленима у јавним службама из разлога што још није утврђен Каталог радних места у науци, као и друга подзаконских аката. Будући да се Закон о запосленима у јавним службама, који је ступио на снагу 2018. године још увек не примењује на запослене у научноистраживачким организацијама, врло је неизвесно када ће и да ли ће уопште доћи до његове примене.

Осим наведеног РОС ће наставити даље своје активности на: очувању и побољшању материјалног положаја запослених, побољшању услова рада, заштити и остваривању појединачних и колективних законских права запослених, права синдиката, пружању стручне помоћи представницима синдикалних организација у преговарању и закључивању колективних уговора код послодавца и другим питањима која буду актуелна за синдикалне организације.

1. Материјални положај

Ова област рада за РОС науке је примарна и стална обавеза. Да би се у овој области постигли значајнији резултати неопходно је да се будућом Стратегијом развоја науке повећају средства за науку у буџету са 0,37 % БДП на најмање 1,0 % БДП. У прилог овоме најбоље говоре дешавања везана за пандемију корона вируса која су показала значај улагања у науку и развој. У свим досадашњим стратегијама таква обавеза је била утврђена, али се никад није остварила. Наша је дужност и обавеза да на томе и даље инсистирамо.

Усвајањем Закона о науци и истраживањима и Закона о запосленима у јавним службама имали смо велика очекивања, али још увек није дошло до битних и суштинских измена у смислу изједначавања вредносног система рада у институтима и факултетима. Разлог томе је што још увек није примењен Закон о јавним службама и одговарајући Каталог радних места у науци.

Институти се у овој години налазе у прелазном периоду институционалног финансирања дефинисаног Уредбом о нормативима и стандардима расподеле средстава акредитованим научноистраживачким организацијама са могућношћу да се овакав начин финансирања продужи и на 2021. Годину. Велика мана оваквог начина финансирања је у томе што су плате запослених из децембра месеца 2019. механички пренете у 2020. годину. На овај начин је један број истраживача, посебно млађих, без своје кривице, значајно материјално оштећен, због тога што се од 2010. године није вршила реevaluација истраживача, па су њихове плате и данас одраз резултата рада из периода 2005-2010.

У условима када је неизвесно када ће и да ли ће се уопште створити услови за примену платних разреда, неминовно је тражити друга решења у складу са законом. Институти су били једина јавна служба која због пројектног финансирања није имала посебан колективни уговор, као ни уредбу Владе о коефицијентима за обрачун и исплату плата.

2. Посебан колективни уговор

Као што смо констатовали да је неизвесна примена Закона о платним разредима, непостојање Каталога радних места у науци, коефицијената за научна, истраживачка и стручна звања, немогуће је на правичан начин уредити систем плата у институтима у односу на друге запослене у јавним службама, као и међусобне односе између различитих звања.

Сем наведеног у институтима у погледу нормативног уређања права, обавеза и одговорности запослених стање је врло хаотично. Многи институти, осим уговора о раду са запосленим, немају ниједан други општи акт (колективни уговор, правилник о раду, ...). Неки послодавци у решењима у којима одлучују о праву запосленог позивају се на опште акте који не постоје. Све наведено говори да је хитно, потребно да Синдикат са Министарством закључи посебан колективни уговор, а да преговоре започне најкасније до краја ове године. У том задатку мора нам чланство помоћи више него што је до сад чинило. Морамо се изборити да нас Влада прихвати као равноправног социјалног партнера. У посебном колективном уговору, уколико не желимо да нам ово прелазно стање постане трајно, у складу са важећим законима треба уредити систем плата, права, обавеза запослених као и друга питања која произилазе из права и положаја синдиката у односу на послодавце. Наша је обавеза да се изборимо да имамо исти третман као и запослени у високом образовању. Еквиваленција звања која је дефинисана у Закону о науци и истраживањима ништа не значи ако се звања на институтима у материјалном смислу не изједначе са материјалним положајем на факултетима. Не смемо више дозволити да се плате неистраживачког особља третирају као режијски трошак.

3. Оспособљавање чланства за синдикалне активности

Крајем 2018. усвојени су Закон о платама у јавном сектору и Закон о запосленима у јавним службама. Током 2019. усвојени су Закон о науци и истраживањима и Закон о Фонду за науку. У наредним годинама се очекују измене и допуне Закона о раду и Закона о штрајку. Сви ови закони, у мањој или већој мери, ће утицати на радноправни статус запослених. РОС науке ће значајан део својих активности усмерити на оспособљавању новоизабраних руководстава синдикалних организација и уопште синдикалног чланства, на примени ових прописа и њиховој конкретизацији у нормативним актима института. Посебан задатак РОС биће на јачању преговарачке улоге синдиката са послодавцем, на заштити права запослених и синдикалних активиста код послодавца у складу са законом и међународним конвенцијама.

4. Однос са другим гранским синдикатима Србије

Синдикат науке је отворен за сарадњу са сродним и другим синдикатима када су у питању заједнички интереси. Ова сарадња оствариваће се на принципима равноправности и међусобног уважавања.

Односи са другим синдикатима оствариваће се и кроз: заједничке наступе према Влади Републике Србије, заједничке конференције за медије по одређеним питањима, заједничке преговарачке тимове по питањима од заједничког интереса, заједничке протесте и штрајкове.

5. Међународна сарадња

У оквиру Интернационале образовања, а кроз учешће у раду Комитета за високо образовање и науку и Комитета једнаких права, наставићемо сарадњу и настојаћемо да успоставимо везу са другим синдикалним организацијама и синдикатима суседних земаља и Европе. Ову сарадњу ћемо користити да упознамо наше колеге са положајем истраживача у Србији као и да добијемо њихову подршку за неке наше активности и захтеве, када то буде било потребно.